

CENA OGŁOSZEŃ:
Za wiersz milimetrový przed 60 groszy, w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świeższe 25 proc. Grozel. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmiej 1 zł.
Konto czekowe P. K. O. Warszawa 65 070.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wynosi miesięcznie **zł. 2.00**
Adres administracji: Piłsudskiego Nr 8, telefon 4-97, telefon redakcji 6-92, telefon redakcji nocnej i drukarni 4-94.
Konto czekowe P. K. O. Warszawa 65 070

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: **WIKTOR MONSIORSKI.**

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 19; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. Piłsudskiego 5, tel. 97; CZEŃ ADZ, Rynek Nr. 8; GRODZIEC, al. Kościuszki.

Opozycja sejmowa uchwaliła rządowi votum nieufności.

Premjer Bartel złożył prezydentowi Rzplitej prośbę o dymisję gabinetu.

Deklaracja premiera Bartla.

WARSZAWA, 14.3. (wł.) O godz. 12 w południe wśród ogólnego napięcia i zaciekawienia otwarto posiedzenie sejmu. Po przemówieniu posła Róga przed porządkiem dziennym, premier Bartel odczytał następującą deklarację:

Wysoka izbo!

Wnioski, żądające ustąpienia dwu ministrów z gabinetu, któremu mam zaszczyt przewodniczyć, są niewątpliwie formalnie w zgodzie z art. 56 i 58 obowiązującej konstytucji.

Nie zgadzałem się jednak nigdy i dziś zgodzić się nie mogę, aby w okresie sprawowania przez rząd funkcji szefa rządu stosowanie przepisu o indywidualnej odpowiedzialności ministrów stało się zwyczajem w stosunkach pomiędzy rządem a parlamentem w Polsce.

Dawałem niejednokrotnie wyraz swemu głębokiemu przekonaniu o konieczności zachowania przez rząd charakteru jednolitej całości nazwaną, wspólnie i solidarnie wobec innych organów władzy państwowej odpowiedzialnej. Teoretycznie to swoje stanowisko wyraziłem w kilku enuncjacjach prasowych, praktycznie potwierdziłem jeszcze wcześniej, w okresie kryzysu rządowego we wrześniu 1926 r., spowodowanego żądaniem sejmu ustąpienia 2 ministrów ówczesnego, pozostającego pod moim przewodnictwem gabinetu. Stanowisko to podirymuję w całej rozciągłości również dzisiaj.

Wnioski kilku klubów tej wysokiej izby wymierzone są w dwu ministrów, lecz godzą jednocześnie w samą zasadę jednolitości rządu, którą uważam za kardynalny warunek sprawności i planowości jego działań. Idą one zatem przeciwko memu zasadniczemu stanowisku, jako szefa rządu, dlatego też, nie wchodząc w merytoryczną ocenę motywów, złożonych wniosków, oświadczam, iż dla rządu wynik głosowania będzie stanowił wyraz stosunku sejmu do niego jako całości.

Z kolei poseł Zuławski uzasadniał wniosek o wyrażenie ministrowi Prystorowi votum nieufności. Podczas tego przemówienia na sali potęgował się nastrój podniecający i buziłowy.

Dyskusje i narady.

Po przemówieniu posła Zuławskiego zabrał głos pos. Wojciechowski (BB), który obalał zarzuty posła Zuławskiego, stwierdzając, że ostatnie wystąpienie ministra Prystora wykazały dużą dozę dobrej woli.

Po przemówieniu pos. Wojciechowski, marsz. Daszyński zarządził 2-godzinną przerwę obiadową.

Podczas przerwy obiadowej wszystkie kluby parlamentarne odbyły specjalne posiedzenia.

Najbardziej ożywiona dyskusja toczyła się na posiedzeniu stronnictwa chłopskiego. Licniejsza część klubu pod przewodnictwem posła Paliszewskiego i Wrócy wypowiedziała się przeciwko wnioskowi o wyrażenie votum nieufności min. Prystorowi.

Deklaracja stronnictwa chłopskiego.

Po przerwie obiadowej, przed wznowieniem dyskusji zabrał głos pos. Dąbski, prezes stronnictwa chłopskiego, składając następującą deklarację:

„Nie zamierzaliśmy wywoływać przesilenia rządowego, zwłaszcza z powodu działalności ministrów Prystora i Czerwińskiego. Kraj ma obecnie większe kłopoty. Sprawa tych ministrów jest tylko epizodem, ważniejszym jest to, że premier Bartel solidaryzuje się z tymi ministrami, stoimy więc przed votum nieufności dla całego rządu.

Premjer Bartel skomplikował sytuację swoją mową, wygłoszoną w senacie, gdzie wypowiedział impertyncje wszystkim parlamentom i wszystkim posłom.

Jednak my przechodzimy nad tem do porządku. W jakim celu było to powiedziane, chyba po to, aby sprowokować sejm, ażeby obalił premiera za to, że obraził posłów.

Premjer Bartel wyczuwa sytuację i wolał być obalony z tego powodu. My z premierem Bartlem porozmawiamy przy innej sposobności. Dziś na tle działalności ministrów Prystora i Czerwińskiego nie pójdziemy do generalnego boju, poczekamy na dyskusję gospodarczą i przy dzisiejszym boju wstrzymamy się od głosowania.

Równocześnie pos. Dąbski zgłosił wniosek, aby sejm odesłał do komisji pracy i opieki społecznej wniosek o votum nieufności dla ministra Prystora, celem zbadania stawianych mu zarzutów.

OMAL NIE BÓJKA.

Po deklaracji posła Dąbskiego zabrał głos poseł Pączek (PPS, frak. rew.) który wygłosił przemówienie polityczne, pomijając meritum sprawy. Stwierdził on, że wniosek klubu PPS. i innych stronnictw spowodowany był względami partyjnymi. W czasie przemówienia posła Pączka dookoła trybuny zgromadzili się posłowie C. K. W. P. P. S. i PPS. frak. rew. Doszło przy tem do ostrej wymiany słów. Nie wiadomo, czy nie doszłoby do bójki, gdyby nie interwencja posłów z klubu BB., którzy rozdzielili przeciwników.

Marszałek Daszyński zarządził więc przerwę. Po przerwie marsz. Daszyński oddał znów głos pos. Pączkowi, wobec czego posłowie C. K. W. P. P. S. opu-

ścili salę obrad. Poseł Pączek skończył przemówienie, po nim zabrał głos, w imieniu „Piasta“ pos. Brodacki, oświadczając, iż klub jego nie miał zamiaru głosować za wnioskiem o votum nieufności dla min. Prystora, zmienił jednak zdanie po mowie premiera Bartla w senacie i dlatego głosować będzie za wnioskiem, dla stwierdzenia swego sto sunku nieufności do całego rządu.

W imieniu Wyzwolenia zabrał głos pos. Putek, zaznaczając, że klub jego głosować będzie za wnioskiem. Z kolei zabrał głos pos. Zaleski, w imieniu klubu narodowego, podkreślając, że wobec deklaracji premiera Bartla, iż solidaryzuje się z ministrami Prystorem i Czerwińskim, głosowanie przeciwko wnioskowi klubu P. P. S. byłoby równoznaczne z wyrażeniem votum zaufania dla rządu, z tego też powodu klub narodo wy głosować będzie za wnioskiem. Wreszcie zabrali jeszcze głos posłowie Nie działkowski i Zuławski, uzasadniając i popierając wniosek.

GŁOSOWANIE.

O godz. 7.30, po krótkiej przerwie, marsz. Daszyński poddaje pod głosowanie przedewszystkiem wniosek pos. Dąbskiego, o odesłanie wniosku do komisji pracy i opieki społecznej. Wniosek pos. Dąbskiego upada 197 głosami przeciwko 120. Za odesłaniem wniosku głosowali członkowie klubu BB., PPS. frak. rew. i stronnictwo chłopskie. Po odrzuceniu wniosku pos. Dąbskiego, członkowie stronnictwa chłopskiego opuścili salę obrad.

Przed przystąpieniem do głosowania nad wnioskiem o wyrażenie votum nieufności ministrowi Prystorowi, salę obrad opuścili niemiecy i żydzi. Następnie izba przystąpiła do głosowania. Głosowanie odbyło się przez powstanie z miejsc. Przy głosowaniu powstał posłowie wszystkich stronnictw opcyjnych. Marszałek Daszyński ogłosił wówczas, że wniosek o wyrażenie votum nieufności ministrowi Prystorowi został przyjęty.

Po ogłoszeniu wyniku głosowania rząd cały, na czele z premierem Bartlem opuścił natychmiast salę obrad, oklaskiwany przez posłów klubu BB. Następnie marsz. Daszyński odczytał jeszcze szereg interpelacji i o godz. 8-ej zamknął posiedzenie, zawiadamiając posłów, że o następnym posiedzeniu sejmu zostaną poinformowani listownie.

KONFERENCJA NA ZAMKU.

Bezpośrednio po opuszczeniu sali obrad, rząd udał się do prezydium rady ministrów, celem odbycia krótkiej narady. Następnie p. premier Bartel udał się na Zamek, dla złożenia prośby o dymisję. Późnym wieczorem odbyły się konferencje na Zamku i w Belwederze.

W SEJMIE.

Aczkolwiek posiedzenie sejmu się skończyło, posłowie nie opuścili kuluarów sejmowych, rozmawiając o dalszych możliwościach. Kursowały pogłoski, że premierem zostanie p. Sławek, wojewoda wileński, Raczkiewicz, lub minister Prystor.

Pozatem twierdzą, że w razie przeciągnięcia się przesilenia gabinetowego, marsz. Daszyński zwoła posiedzenie sejmu dla kontynuowania prac nad budżetem.

Mimo przesilenia rządowego, traktat polsko - niemiecki będzie mógł być podpisany, gdyż ze strony polskiej traktat podpisze min. Twardowski.

Tabela loterii na stronie 6-ej.

Tekst traktatu handlowego polsko-niemieckiego.

WARSZAWA, 14. 3. (wł.) W przedydum rady ministrów o godz. 12.15 nastąpiło uzgodnienie tekstów układu handlowego polsko-niemieckiego przez ministrów Twardow-

skiego i Rauschera.

Całą noc ubiegłą trwały jeszcze narady obu delegacji.

Podpisanie układu nastąpi w najbliższych dniach.

Ogniem i kulą karabinową „uspakajają“ wieś rosyjską.

WILNO, 14. 3. Z Pogranicza donoszą, że dn. 11 b. m. o godz. 5-ej nad ranem patrol KOP. w rejonie Łopcewicz zaalarmowany został strzelaniną, pochodzącą ze strony sowieckiej.

Jak się później wyjaśniło, do wsi przybył oddział karny celem aresztowania kilku włoścjan, oskarżonych o zamordowanie komunisty. Chłopi zabarykadowali się w domach i zaczęli ostrzeliwać żołnierzy sowieckich.

Po przeszło godzinnej strzelaninie, żołnierze oddziału karnego podpalili wieś, aby zmusić chłopów do poddania się. Spłonęło 7 domów

wraz z dobytkiem i inwentarzem.

Aresztowano 20 włoścjan, 4 na miejscu rozstrzelano. Podczas strzelaniny czekiści stracili kilku ludzi.

RANEK POGODNY, POTEM WZROST ZACHMURZENIA

Dziś najpierw dość pogodnie i lekki mróz, zwłaszcza na wschodzie, na zachodzie i w środku kraju w ciągu dnia wzrost zachmurzenia i temperatury aż do deszczów na zachodzie Polski. Słabe, potem umiarkowane wiatry południowo-wschodnie i południowe, w górach halny.

